

ГАЗЕТА ВЫХОДІЦЬ РАЗ У ТЫДЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”ВОРГАН БЕЛАРУСКАЙ НАЦЫЯНАЛЬНА-
ВЫЗВОЛЬНАЙ ДУМКІ

DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG „ВАСКАУШЧИНА“ („VATERLAND“)

Herausgeber: Vladimir BORTNIK

Postadresse: Die Weissruthenische Zeitung „Васкаушчына“ („Das Vaterland“),

(13 b) München 19, Schliessfach 69.

Druck: „LOGOS“, Buchdruckerei u. Verl., G.m.b.H., München 19, Bothmerstr. 14
Ца и а: Нямеччына: на год — 14; — м.; 6 м-цау — 7,50 м.; 3 м-цы — 4,25 м.;
ЗША і Канада: на год — 8; — д.; 6 м-цау — 4,50 д.; 3 м-цы — 2,50 д.; 1 ну-
мар — 0,20 м. Ангельшчына й Аўстралія: 39 шыл.; 21 шыл.; 12 шыл.; 1 шыл.
Больш: 210 фр.; 120 фр.; 75 фр.; 5 фр.; Францыя: 800 фр.; 450 фр.; 250 фр.;
20 фр. Аргентына: 80 пз.; 45 пз.; 25 пз.; 2 пз. Перасылка лётнікай пошт-
тай каптуе падвойна. Падвойныя пумары каптууюць падвойна. Паадзіноч-
ныя пумары газеты разам з «Каласкамі» уважаюць за падвойныя.

Банковое кonto: Zeitung „Васкаушчына“,
Konto Nr. 857-125, Bay. Hypotheken- u. Wechselbank, München.

THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND”

№ 22 (458)

Нядзеля, 31 травеня 1959 г.

ГОД ВЫДАННЯ 13

Жэнэўская канфэрэнцыя

Навязваючы да таго, што было сказана ў папярэднім нумары «Б-ны», траба на цуды — ніякай палітыка. Калі 5 гадоў таму бальшавікоў можна было прымусіць да ўступак, дык сінія гата вельмі цяжка, а за 2 з палавінай гады будзе яшчэ цяжкай.

Як можна было прадбачыць, каб не драхніць Масквы, заходняе дзяржавы што Грамыкі ў кожную хвіліну на вернецца да гэтых пытанняў, аднак пакульшы ад працдуральных спрочак канфэрэнцыя матла пераісці да галоўных праблемаў. Але адначасна з гэтымі пачаліся кампіліты, бы абыда вакі выступілі з сваімі плинамі развязаньня крызысу, які так супрацьлежны, што цяжка навескі якое небудзь кампраміснае развязаньне.

Заходняе дзяржавы да апошняга моманта трывалі свае пляны ў сакроце, але, калі ўканцы выляжылі свае карты на стол, выявілася, што ў іх нішаміт козыраў. Абодвы — як заходні, так і савецкі — пляны на новыя, а толькі крыйху змудлуваньня. Прывкладам, у заходнім пляне мы бачымі выразны ўступок бальшавіков у справе агульнамяецкіх свабодных выбараў. Заместа, каб разлічыць аб'еднанія Нямеччыны пачынаць ад найбольшіх демакратычнага й справядлівага спосабу — свабодная волевыяўленчына народу, — пляны прадбачвае выбары як завяршэнне дўягага, боажно трывалае мяесцячнага, перыяду перамоваў паміж двума нямечкімі ўрадамі.

У заходнім пляне выразна вычываецца імкненне палажыць у як найдаўшыя мяшок усю справу. А можа ў міжчасе нешта здарыцца... Усё-ж гэтая

палітыка нагадвае страйса, бо разылічваючы на цуды — ніякай палітыка. Калі 5 гадоў таму бальшавікоў можна было прымусіць да ўступак, дык сінія гата вельмі цяжка, а за 2 з палавінай гады будзе яшчэ цяжкай.

Як можна было прадбачыць, каб не драхніць Масквы, заходняе дзяржавы што Грамыкі ў кожную хвіліну на вернецца да гэтых пытанняў, аднак пакульшы ад працдуральных спрочак канфэрэнцыя матла пераісці да галоўных праблемаў. Але адначасна з гэтымі пачаліся кампіліты, бы абыда вакі выступілі з сваімі плинамі развязаньня крызысу, які так супрацьлежны, што цяжка навескі якое небудзь кампраміснае развязаньне.

Заходняе дзяржавы да апошняга моманта трывалі свае пляны ў сакроце, але, калі ўканцы выляжылі свае карты на стол, выявілася, што ў іх нішаміт козыраў. Абодвы — як заходні, так і савецкі — пляны на новыя, а толькі крыйху змудлуваньня. Прывкладам, у заходнім пляне мы бачимі выразны ўступок бальшавіков у справе агульнамяецкіх свабодных выбараў. Заместа, каб разлічыць аб'еднанія Нямеччыны пачынаць ад найбольшіх демакратычнага й справядлівага спосабу — свабодная волевыяўленчына народу, — пляны прадбачвае выбары як завяршэнне дўягага, боажно трывалае мяесцячнага, перыяду перамоваў паміж двумя нямечкімі ўрадамі.

У заходнім пляне выразна вычываецца імкненне палажыць у як найдаўшыя мяшок усю справу. А можа ў міжчасе нешта здарыцца... Усё-ж гэтая

валіў была бясплённай і скончылася ў пустую — гэта малю-б быць катастра-фальным. Реч зразумелая, краінкі заходніх дзяржаваў будуть намагацца за-ўсякчыненуцу не данусыцца да гэтага, і вось на гэтым спэктаклюе Масква, што там будзе нагода прыціснучь Захад да муру. Заходняе дзяржавы добра гэта разумеюць, і таму, апрача Аингельца, як канфэрэнцыю краінкі дзяржаваў ідуць вельмі нехвотна. Яны хадзелі-б, каб міністры выпрацавали формулы пагадненія, а эвантуйальная канфэрэнцыя на найвышэйшым узроўні толькі іх вы-гладзіла і зацвердзіла. Аднак бальшавікі ўпартыя і могучы дабіца свайго.

Што-ж да цяперашняй Жэнэўскай нарады, дык можна зарызыкаваць пры-пушчынне, што ў адзін дзень міністры будуть змушаны съцвердзіць, што дававарыца німа матчымасці і прыд-містры нейкай формулу, якой, як фіговым лістком, саромтіва прыкрыноць свае наяду́чы да разъеду́ща.

пс

«святых». Дзяржынскі — арганізатар і шматгадовы кіраунік жудаснай машины тэрору — ЧК, Дзяржынскі, — першы Тарквэмада бальшавіцкай інквізіцы, якая саёю жорсткасцю на мелай ні мае роўнай у съвеце... I вось цяпер — у трапені 59-га году, на сваёй нарадзе бальшавіцкія чэкісты забавязаюцца працаўнікамі з съвітамі і мэтадамі крывавага Дзяржынскага. I тут будзе на месцы панцизцем «мір» цесна звязаныя юныя панцыці, як «чалавечнасьць», «гуманасць». Што-ж супольнае з усім гэтым мае Хрушчоў?

Напачатку адзначым, што Хрушчоў на

працягу ўсасе бальшавіцкое каре-ры ведамы, як безаглядны тэрарысты і брутальны звычайчыкі усікіх апазыцыі да бальшавіцкай систэмы, а такса-верны слуга масавага забойства Сталіна. Вось некаторыя факты:

У 1918-ым годзе, на адным з пасе-дзяжанняў Саўнікарому, Ленін, паводле свайго звычаю падчас такіх паседжан-ніяў думаць аб нечым іншым, пераслаў Дзяржынскаму шматок паперы з пы-танием: «Колькі ў вас на Любінцы зло-сных контрролюцыянаіраў?» Дзяржын-скі адпісаў Леніну: «Калі 1500». Ленін, які меў звычай кожнай прачтутану па-перку адзначаць крыйкыкам, аўтаматычна паставіў крыйкы. Пабачыўшы гэта, Дзяржынскі ўстаў і выйшаў на пасе-дзяжання. Назаўтра сталася ведамым, што на працягу мінулае начы Дзяржын-скі расстраляў гэтых 1500 чалавек. Валь-шавіцкі тлумачыў гэта простай памылкай Дзяржынскага: Ленін паставіў крыйк, значыча ўсіх «у расход».

Дзяржынскі выдумаў лёзунг: «Кажды камуністы мусіць быць чэкістам». Такіх (Заканчэнне на 2-ой бач.)

У 1937 годзе, у пурпуре з белавардзішчынай, ён даваў загады рас-стрэльваць вясніапалонных. Пазней падтрымоўваў Сталіна пры ліквідацый трацісткіх. Сталін аудзічваў яму за гэта, што высоўваючы яго ўверх на партыйнай герархічнай драбіне. Гэта ўзаемная падтрымка трывала аж да смерці ліквідатора.

У 1937 годзе, у пурпуре з белавардзішчынай, ён даваў загады рас-стрэльваць вясніапалонных. Пазней падтрымоўваў Сталіна пры ліквідацый трацісткіх. Сталін аудзічваў яму за гэта, што высоўваючы яго ўверх на партыйнай герархічнай драбіне. Гэта ўзаемная падтрымка трывала аж да смерці ліквідатора.

«Што-ж фактычна прынёс мінулы год Альжыру? — пытается газета «Таймс». Каб адказаць на гэтае пытанье, аўтар вы-зывашчыкі на трацісткіх, які мае назоў «Год намаганьняў Дэ Голя».

«Дзень 13-га травеня 58-га году, першы пытанык якога ўважае аўтаматычна французкім, — значыў больш, чымся толькі ўстанаўленне новага рожкыму ў Францыі. Падзея 13-га травеня 58-га году стварылі ў мусульман на Альжыры ад-чуванне, быццам штоўцы запрадаў-ды зъяніліся; што радасныя натоўны ў-рапішыць і мусульманаў, якія западні-і ў той час вуліцы ў плошчы гарадоў і вёск, аб'еднаны ідэяй братэрства — былі запрадаўды праўдзівымі вяшчунамі новай эры».

«Газета «Таймс» зазначае, што гэтае чаканыне вялікі зъменаў было выклікане перш за ўсё паваротам да ўлады генэрала Дэ Голя.

«Аднак цуд, у які шмат хто сълепа ве-рэту, — пытается газета «Таймс», — не адбыўся, на тое, што генэрал Дэ Голь напрыклад, што палітычны лёс Альжыры, на «самых Альжыры» і генэрал Шаль кан-цэнтруе войска ў васобных месцах, ро-

разаў, калі не самой думкі, — піша газета «Таймс», — пакідала руки Дэ Голя

Альжыры, ляжаць як і раней вялікім

«Палітыка французскага ўраду ў дачы-нені да Альжыру, — зазначае далей

«Таймс», — атрымала больш канкрэтны

выраз у каstryчніку, калі Дэ Голь вы-

ступіў у Констанціне. Ен гаварыў аб пя-

цігадовым пляне ўзброеніх сіл арміі

Францыі ўзброяць армію ўзброеніх сіл

Мэтады савецкай разведкі

Пяць гадоў таму — у лютым 1954 году — працаўнік савецкага Камітэту Дзяржайной Бяспекі, маёр Пётр Дзерабін звярнуўся да амэрыканскіх вайсковых уладаў у Вене з просьбай даць яму права палітычнага ўцекача. Аб зна-чынні гэтага, на першы пагляд не няз-вычайнага, факту гаворыць хоць-бы то, што вестка аб пераходзе Дзерабіна звяялілася ў заходнім друку толькі сёлена. Але Дзерабін на быў простым пера-бежчыкам. Ягоны пераход спрычыніў дый спрычыненне савецкай разведцы на-мала клюпатаў.

Сваім пераходам Пётр Дзерабін спы-ніў бліскучую кар'еру. Ён мог з поўны-мі падставімі спадзівца, што аднаго-дня ён станеца высокім партыйным апа-ратчыкам, а навет і сябрам ЦК КПСС. Матар'яльных матываў дзеялі пераходу ён таксама на меў: будучы кіраўнік савецкай контраразведкі ў Вене, ён ат-рымоўваў 4 200 рублёў у месяц; у яго-ным распарафданы ён заўсёды меў не-калькі самаходаў, люксусовую кватэру, летнікі дачы й безвільні іншых прыв-лелей. Ён меў за сабою 10-гадовы стаж ў ворганах бяспекі. З бальшавіцкага гледзішча, ягона мінулае было безза-ганным: з маладых гадоў сябра партыі; у вапошній вайне ранены 4 разы ў змаганы ў Сталінград, скончыў вай-сковую школу контраразведкі, а такса-ма ёй Інстытут марксізму-ленінізму. Маючы такую падрыхтоўку, на праца-гу свае кар'еры ён не зрабіў ніводнага хвалішыўся квотэру, за які ён мог бы бапціса канскінцы. Але на працу гэтых-жа 10-ци гадоў ён пабачыў, што яго чакае жыццё, якое складаеца з хлускі й ашуканства. Праца-ж за мя-жой яму як нельга лепш давяла ўсю беспадстадаўніца цверджанняў аб пе-раватах камуністычнага ладу. Так насы-пела пастанова перайсыці на Захад і ад-крыць, перад ім карты савецкай раз-ведкі й контраразведкі. Вось што ён расказае:

Аддзел замежнай разведкі Камітэту Дзяржайной Бяспекі абымае 3 тысячы высоцакваліфікованых ахвіцераў пры галоўнай кватэры ў Маскве ды 15 ты-сяч ахвіцераў і цывільных асобаў у розных краінах савету. Нама байды ні-воднае краіны, дзе-б савецкая замежная разведка або вайсковая разведка на-мела свае сеткі. Эфектуўнасць іхнае працы асабліва адчуміла Задзіночаныя Штаты ў Вялікабрытаніі. У 1952 годзе

Дзерабін пачуў ад свайго шэфа, заступ-ніка старшыні КДБ: «калі-б наша праца ў ЗША ў Канадзе, дык Савецкі Саюз яшчэ дасюль на меў-бы атамнае бомбы».

Калі Дзерабін быў пераведзены ў замежную контраразведку, яго прызна-чылі ў аўстра-інмецкі пададзел на галоў-най кватэры. Гэты пададзел быў другім паводзялем вялічыні пасыль амэрыканска-га. Гэта паказае, якую ўгарту прысь-вячае Савецкі Саюз на мяшкамоўнаму савету. Пэрсанал замежнай разведкі — гэта высокаасацьвеченныя людзі зь віл-кім прадзінамі лінгвістых і тэхнічных спрычыненій.

Аўстра-інмецкі пададзел, падобна як і іншыя, мае 3 галоўныя функцыі: зыб-ранне ўсемагчымых матар'ялаў аў Ня-мечынскай Й Аўстрый, а таксама аў зброй-ных сілах, размешчаных на іхнай тэ-раторы; сачэнне за савецкім вайско-вым і дэпляматачнымі персаналам, а таксама з ўсходня дзяржайным апа-ратам; трэйцій функцыя савецкай контраразведкі зьяўленае крыміналь-нае дзеяньніца включана з забойствамі, терорам і актамі сабатажу. Тут варта спыніцца на адным інцыдэнце, у які ў свой час быў беспасярэдні замешаны Дзерабін. У 1952 годзе ўся заходнія праца паведамляла аў хапоне ў Заходнім Ерліні актыўнага антыкамуністага, за-ступніка старшыні Камітэту Вольных Юрыстых доктара Лінэз. Прыйгяданы Ка-мітэт ужо даўно стаў косткай у горле бальшавіком. Маючы безвільч сымпаты-кау па ўсё савецкай зоне Нямеччыны, ён выкryвае ўсе аптыгуманные дзеяньні камуністых ува ўсходні Нямеччыне, ды паведамляе аў гэтых дзеяньніх у вадмысловых публікацыях.

Камітэт Вольных Юрыстых доктора Лінэз. Прыйгяданы Ка-мітэт ужо даўно стаў косткай у горле бальшавіком. Маючы безвільч сымпаты-кау па ўсё савецкай зоне Нямеччыны, ён выкryвае ўсе аптыгуманные дзеяньні камуністых ува ўсходні Нямеччыне, ды паведамляе аў гэтых дзеяньніх у вадмысловых публікацыях.

Камітэт Вольных Юрыстых паста-навік склікаў у жнівіені 1952 году Між-народны Кантгрэс Юрыстых. Гэта пера-поўніла чару цярпеньня бальшавікоў. Было пастаноўлена сарваваць кантгрэс ад-мисловай «акцыяй», супраць кіраўнікоў Камітэту Вольных Юрыстых. Дзерабі-ну было даручана распрацаўваць плян захопу старшыні Камітэту. Плян быў ўсё было пад-рыхтавана. Ды вызначаная імі ахвяра —

старшыня — выехаў у Швэцію, пакіда-ючы доктара Лінэз, як выконваючага абавязкі старшыні. Такім чынам, гэты апошні й стаўся аб'ектам заплянаванага акцыі.

Уначы 7-га ліпеня 1952 году ўсходня-інмецкія працаўнікі воргану дзяржай-нае бяспекі затрымалі заходні-бэрлін-скую тэсці ўва ўсходнім Ерліні ў арніш-тавалі шоффара, аўтаваццаўшы яго ў спікуляці. Заходні-бэрлінскія нумары самаходу быў перанесены на самаход воргану дзяржай-нае бяспекі. Назаў-трае ўранын гэты самаход стаяў ужо калі дому, дзе жыў доктар Лінэз. У самаходзе сядзелі троі супрапоўнікі ўсходня-інмецкіх воргану дзяржай-нае бяспекі. Калі Лінэз выйшаў з дому, на-кіроўваўчыся на працу, да яго падыш-шоу чалавек, прысягы прыкурыць. У той час, як рукі ў Лінэз быў заняты, двух іншых скапілі яго й намагаліся ўкінуць у самаход. Лінэз распачаў бараніць. Калі яму давялося высунуць ад-нагу з самаходу, адзін з агентаў да-стаў пісталет і выстраліў у нагу. Неў-забаве самаход быў ува ўсходнім Ерліні. На ходніку калі дому Лінэз застаўся толькі чалавекі. Хутка пасыль гэ-тага пачалася хвала арштаў сымпаты-кау Камітэту Вольных Юрыстых у савецкай зоне Нямеччыны.

Задзіночаныя Штаты адразу склалі Савецкаму Саюзу войстры пратэст. Міні-стэрства вонкавых спраў СССР выслала запытаныне ворганам дзяржай-нае бяспекі што людзі павінна адказаць ці як разагаваць на гэты пратэст. Адказ Дзерабіна — із згоды начальства — гу-чэу коратка: «Мы нічога ня ведаем аў гэтай справе». У гэтакім духу гучэу афі-цыяны адказ на пратэст Амэрыканцаў.

Тымчасам, мэр Дзерабін выслала ра-парт свайму начальнству, у якім адзна-чалася, што доктар Лінэз быў «прыве-зены ўва ўсходнім Ерліні і арштаўаны за «антыхавацкую шпіёнскую дзея-ніць» да пад кіраўніцтвам Задзіночаных Штатў»...

Шмат што яшчэ расказвае былы мэр дзяржай-нае бяспекі Дзерабін. Але аб гэтым — у наступным нумары.

3 радыёвой хвалі «Свабода»

Міхась Гурын-Маразоўскі

АБІ ГІСТОРЫЯ АДНАЕ БАЛЬШАВІЧА ПРАВАКАЦЫ

У сёлетнім сакавіковым нумары час-пісу «Камуніст Беларусі», у рэцензіі на кай Беларусі ціпер нічога не гаворыцца. Кніжку ўспамінаў былы слаброй КПЗБ, прыгадваеца прозышчы Міхася Гурын-Маразоўскага. «Камуніст Беларусі» гаворыць пра Гурына-Маразоўскага, які стварыў «Апазыцыя саветызаўці ў беларускай літаратуры» ведамы літаратурыні крэтык на эміграцыі Антон Адамовіч. Вось-ж аў часе выбараў у польскім сім 1922 годзе Заходнія Беларусы вы-явіла моцную палітычную съведамасць. «Бальшавікі» — піша Антон Адамовіч — неўзабаве пачалі шуканыя магчымасці, каб прыцягніць Заходнія Беларусы на свой бок. Побач з афіцыйнымі мерапры-емствамі, быў пушчаны ў ход цалкам за-канспіраваны праект. Назваў яго «ман-гольскім праектам» дзеля таго, што баль-шавікі, быццам, паабязалі ператварыць ВССР у «Беларускую Народную Рэспубліку» наманер «Мангольскай Народнае Рэспублікі», якія была заснавана на тэарычнай незалежнай дзяржавай пад савецкім пратэк-таратам. Плян палітаў на тым, што з савецкіх камуністых у Заходніх Беларусі, піхаючы та-кім чынам партыю на шлях аванту-рызму».

Гісторыя Міхася Гурына-Маразоўскага трагічная. Сьветчыць яна аў тым, якія ўсімія махінацыі тварылі ўтворы бальшавікі на нашых землях да бяз-літасна нішчыць яны сваіх ахвяраў, што паверылі былі ў шчырыя намеры Мас-кіўскі ў дачыненіні да беларускага на-роду. Міхась Маразоўскі (Гурын) пачаў ён звязаць пазней быў адным з выдатных дзеячоў Беларускага Камуністычнага Ар-ганізацыі, якую заснаваў Усевалад Ігна-туўскі ў часе польскіх акупацый Белару-сі ў 1919 годзе. На самым пачатку 20-х гадоў Маразоўскі быў рэдактарам газэты «Савецкая Беларусь». Пісаў ён так-сама на літаратурныя тэмы. У другім нумары «Полімія» за 1923 год быў апуб-лікаваны, прыкладам, ягоны артыкул су-праць Чішкі Гартнага ў барабону Чаро-тавае пазмы «Босыя на вонгішы». У 1924 годзе, як адзначае й сёлетні сакавіковы нумар «Камуніста Беларусі», Гурын-Маразоўскі — ужо заходні Беларусь — быў перакінуты з Менску ў Заходнюю Беларусь, пад прозывішчам Гурына, Міхась Маразоўскі.

Пра Гурына-Маразоўскага напісаў у «Успамінах», выдадзеных у Нью-Ерку ў 1957 годзе асобнай кніжкай, бы-лы пасол у польскім сім Васіль Рагуля.

Апісваючы падзеі 1924 году ў Заходній Беларусі, Васіль Рагуля піша:

«Фінансаваныя нашых школаў узялі на сябе Гурын... Гурын плянаваў суб-сидызаваць, навет беларускі налагаль-ныя пачатковыя школы. Супраць гэтага выступіў ЦК польскай камуністычнай партыі, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры камітету, у выніку якіх Масква за пасярэдніцтвам Менску адкікала Гурына. Ён пастанавіў на ехаць, гаворачы: «Я ведаю, чым гэта пахне!...» Канфлікт закончыўся выхадам Гурына из Камуністычнай партыі Польшчы. Паразумеўшчыся з «Грамадаю», ён вырашыў заснаваць сваю камуністычную партыю, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры партыі, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры камітету, у выніку якіх Масква за пасярэдніцтвам Менску адкікала Гурына. Ён пастанавіў на ехаць, гаворачы: «Я ведаю, чым гэта пахне!...» Канфлікт закончыўся выхадам Гурына из Камуністычнай партыі Польшчы. На кай дзяржавы Беларусі. Ён арганізуваў тайную друкарню, на якой друкаваў свой варган «Чырвоны Сыцяг». Польскім камуністымі гэта прыпытало не да смаку. Яны выкрылі яе і ўварвашыся аднойчы ў друкарню, спалілі ўсе дзе-рэйлянія часткі, разьблілі чытуныя ўзіркі і звяршылі рэшту. Цераз некаторы час Гурын сам быў арштаўаны й кінты ў беластоцкую вязніцу...»

Далей Васіль Рагуля апісвае замах на яшчэць Гурына ў Горадні, ужо пасыль на сябе Гурын... Гурын плянаваў суб-сидызаваць, навет беларускі налагаль-ныя пачатковыя школы. Супраць гэтага выступіў ЦК польскай камуністычнай партыі, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры партыі, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры камітету, у выніку якіх Масква за пасярэдніцтвам Менску адкікала Гурына. Ён пастанавіў на ехаць, гаворачы: «Я ведаю, чым гэта пахне!...» Канфлікт закончыўся выхадам Гурына из Камуністычнай партыі Польшчы. На кай дзяржавы Беларусі. Ён арганізуваў тайную друкарню, на якой друкаваў свой варган «Чырвоны Сыцяг». Польскім камуністымі гэта прыпытало не да смаку. Яны выкрылі яе і ўварвашыся аднойчы ў друкарню, спалілі ўсе дзе-рэйлянія часткі, разьблілі чытуныя ўзіркі і звяршылі рэшту. Цераз некаторы час Гурын сам быў арштаўаны й кінты ў беластоцкую вязніцу...»

Далей Васіль Рагуля апісвае замах на яшчэць Гурына ў Горадні, ужо пасыль на сябе Гурын... Гурын плянаваў суб-сидызаваць, навет беларускі налагаль-ныя пачатковыя школы. Супраць гэтага выступіў ЦК польскай камуністычнай партыі, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры партыі, у які ўваходзіў і Гурын. Пачаліся спрэчкі ўнутры камітету, у выніку якіх Масква за пасярэдніцтвам Менску адкікала Гурына. Ён пастанавіў на ехаць, гаворачы: «Я ведаю, чым гэта пахне!...» Канфлікт закончыўся выхадам Гурына из Камуністычнай партыі Польшчы. На кай дзяржавы Беларусі. Ён арганізуваў тайную друкарню, на якой друкаваў свой варган «Чырвоны Сыцяг». Польскім камуністымі гэта прыпытало не да смаку. Яны выкрылі яе і ўварвашыся аднойчы ў друкарню, спалілі ўсе дзе-рэйлянія часткі, разьблілі чытуныя ўзіркі і звяршылі рэшту. Цераз некаторы час Гурын сам быў арштаўаны й кінты ў беластоцкую вязніцу...»

Гудзееў: Таварыш Грачоў, вы, як сакратар партарганізацыі, павінны быць больш аўтэктыйным. Выхоўваць трэба, а не рубіць з пляча. У вас і так партарганізацыя нявялікай, а вы...

Цярэшкі: Ізноў пагалоўе. Таварыш Гудзееў, наша партыя — на фэрма! І ёй

Зь беларускага жыцця

БЕЛАРУСЫ ТАРОНТА КУПЛІ НОВЫ БУДЫНАК

Пасыль дойгіх пошукаў прыход БАПЦ с. Кірылы Тураўскага й таронцікі аддзел Згуртавання Беларусаў Канады куплі супольны будынак, які мае быць Беларускім Рэлігійна-Грамадзкім Цэнтрам у Таронце. Мясцовыя Беларусы з куплі задаволены. Будынак, які мае адзін паверх і фактычна быў плянаваны на пабудову царквы наверсе, знаходзіцца на розе вуліцы Сан Клярэнс і Пэйттан Роуд у ваколіцы Блю Лянсдаун. Месца гэта вельмі выгоднае. Яно ляжыць у цэнтральнай частцы гораду. За чатыры ці пяць гадоў побач будзе праведзеная падземельная чыгуначная станцыя.

Будынак займае плошчу 21 на 31 метраў, значыцца троі разы большую чымся даслоешні Беларускі Дом Згуртавання Беларусаў Канады на Данцес вуліцы, які ўжо зданы ў продаж Прыход с. Кірылы Тураўскага плянуе ў будучыні будаваць царкву наверсе новакупленага будынку. Пакуль-жа німа на гэта сядрокаў, усім — значыцца ѹ царкве ѹ ЗБК на свае імпрэзы — хоці месца ўзяліх на адным паверсе. Цана будынку — 38 000 дал., гатоўкаю — 15 000 дал.

СЯРОДКІ НА СПЛАТУ НОВАГА БУДЫНАКУ

Царква с. Кірылы Тураўскага ў Таронце, Галоўная Управа й таронцікі аддзел ЗБК маюць перанесціся ў новакуплены будынак у канцы жнівеня сёлета. Абедзіве арганізаціі плянуюць кампаніі па зборы даўжынных сядрокаў на сплату будынку ѹ будову царквы. Да гэтага часу настаяцель прыходу а. Мадукевіч сабраў на куплю новае царквы блізу 5 000 дал. Есьць калі 9 000 дал. грамадзкіх і царкоўных грошай ў Беларускім Доме на Данцес вуліцы. Усаго гэтага, як відаць, ледзь хоціць на заплату гатоўкі за новакуплены будынак.

Тым Беларусам з Канады, а таксама ѹ суседзям, якія маюць намеры ѹ маглі-б памагчы нашаму таронцікам асяродку, варту было-бы парупіцца ѹплаціць свае ахвяры. Новакуплены будынак і царква, што будзе наверсе пабудаваная, якія станутца гордасцю і сымбалем нашай бацькаўшчыны Беларус ў Таронце. Калі дагэтуль шматлікі Беларусы, прыяджаючы ѹ Таронту ѹ пабываўшы ў Беларускім Доме ѹ царкве на вуліцы

Данцес, часынка моршчыліся, цвердзіцы зусім слушна, што звычайная дзесяціпакаўная, хаяць ѹ вялікая, жыльё-вахата не наадаецца дзеля грамадзкіх і рэлігійных мэтаў, то цяпер хоціць адно зірніцу на новы агромны будынак! А царкву на ім пабудаваць можна ѹ стылі форме, якую выбиравуць мясцовыя вернікі, адно абы сядрокаў. Дык вось яшчэ раз абы гэтых сядрокаў. Усе ахвяры цяпер зьбірае а. М. Мадукевіч, адрес якога наступны:

Rev. M. Macukievič, 23 Temple Ave.,
Toronto 3, Ont., Canada

М. К-р

ДАКЛАД АБ БЕЛАРУСКИХ ЗБРОЙНЫХ СЛАХ

Беларуская калёнія Таронта падтэрна мела нагоду выслушади вельмі цікавы даклад сп. К. Акулы на тему: «Беларускіх збройных аддзеліў ў часе II сусветнай вайны». Даклад быў наладжаны ў нядзель 26-га красавіка ѹ сівілітца ЗБК.

Дакладчык вельмі трапна ѹ аргументавана, на аснове дакументарных дадзеных, схарактарызаваў паасобных моманты ѹ абставіны падставання БКА, Са-мааховы, падрыхтову ахвіцерскіх кадраў і ўсіх іншых фармаций ды пярэдзе-ны імі наяўткі шляху ў змаганьні за незалежную Беларусь.

У час дыскусіі, у якіх прынялі ѡдзел шматлікія слухачы, яшчэ раз было дадзенна, што праводнай ідэяй для беларускіх аддзелаў была Беларусь, а не пакорнае служэнне фашистам, як гэта сцвёрдзіць камуністычная пропаганда.

А. -віч

МЭМАРАНДУМ МИНІСТРАМ ВОНКАВЫХ СПРАВ 3-Х ЗАХОДНІХ ВЯЛІКАДЗЯРЖАЎ

У сувязі з канфэрэнцыйнай міністравонкавых спраў у Жэневе, звыш 10 энчных арганізацій Канады 29 красавіка ўладкы мэмарандум міністрам трох заходніх вялікадзяржав. Мэмарандум быў перадзаны асаўбістам прэм'еру Канады Джону Дыфэнбайку, для перасылкі яго міністрам.

За Галоўную Управу ЗБК мэмарандум падпісаў сакратар Г. У. — сп. М. Г.

А. -віч

ВЯЛІКОДНЯЯ УРАЧЫСТАСЦІ

Параход БАПЦ Царквы има с. Кірылы Тураўскага ў Таронта вельмі ажыўлена, падобна як і папірднія гады, сівілітва дні Уваскрошання Хрыстовага.

У суботу 2-га травеня а гадзіні 11.30 учаны а. прат. Міхail начаць служыць Усічночную пры вялікай колькасці праваслаўных вернікаў. А 4-й гадзіні ўранку параходвіне частаваліся супольна на ўжо традыцыйным разгушленнем (шкада што не для ўсіх хапіла месца). Сівілітва Уваскрошання было для ўсіх яшчэ тым больш радасным, што было пададзена да ведама аб куплі дойгачанага ѹ шуканага будынку пад царкву ѹ Беларускім Грамадзкім Цэнтром у Канадзе.

А. -віч

ДЗЕНЬ МАТКІ ў ТАРОНЦЕ

10-га травеня сёлета, пасыль с. Кірылы Тураўскага ў царкве с. Кірылы Тураўскага, прыгаджане ўшанавалі Дзень Маткі. Таты ѹ мамы занілі пачасныя месцы за супольным столом у сівілітца ЗБК. Ранігоднай гутаркі меў а. М. Мадукевіч і старшыня ЗБК сп. Г. Баравоніч. Пасыль гэтага адбыўся пачастунак. За падрыхтову яго належыцца падзялка сп. Н. Чорнай.

М. К-р

10 год таму „Бацькаўшчына“ пісала:

З Адміністрацыі «Бацькаўшчыны» можна выпісваць поўныя гадавікі «Бацькаўшчыны» (як пераплещены) за наступныя гады:

1953, 1954, 1955, 1956, 1957 і 1958.

Цана аднаго гадавіка разам зь перасылкай 5 амэрыканскіх даляраў або іхная раўнавартасць у мясцовай валюце.

Дзеля таго, што ўспомненых камплектаў Рэдакцыя мае вельмі абмежаваную колькасць, жадаючым іх атрымаць раздзім сілніца з выпіскай.

**НІВОДНАЯ НАЦЫЯНАЛЬНАЯ,
ТАВАРЫСКАЯ І СІМЕЙНАЯ
УРАЧЫСТАСЦЬ НЕ ПАВІННА
АДБЫЦА БЯЗ ЗБОРУ СЯРОД
ПРЫСУТНЫХ АХВЯРАЎ НА
ВЫДАВЕЦКІ ФОНД
«БАЦЬКАЎШЧЫНЫ»!**

№ 13(57), 1 чэрвеня 1949 г.

ДВА КАМІТЭТЫ ГАЛОЎНАЙ УПРАВЫ

На паседжанні Галоўной Управы ЗБК 13-га травеня у сувязі з куплю будынку быў апрабаваны два камітэты для правядзення ўсёй акцыі збору сядрокаў ды ўплаты, прададзенія сучаснага дому ЗБК, правядзенія прайных дакументаў і г. д.

А. -віч

У КЛІЛЕНДЕ

3-га граўня Інтэрнацыянальны Инстытут ладзіў фестываль, які адбыўся ў найбольшай залі г. Клілэнда «Мюзик Гол». Тут брала ѡдзел 17 нацыянальнасцей. Ад Беларусаў сёлета выступала танцавальная група беларускіх школы пад кіраўніцтвам М. Лукчынчыка. Народны танец «Крыжачок» у надзвычайнім выкананні захапіў гледачоў, што можна было бачыць па бурных воплесках. Маладыя Беларусы, якія прыехалі сюды зусім яшчэ малымі, хоць і любіць часам гутарыць між сабою пангельскую, аднак вельмі ганарыцаў сваіх прыгожай вонкай і любіць ўсё беларуское. Можна спадзівацца ад іх шмат, толькі трэба звязынца на іх больш углікі даць неабходныя веды пра Беларусь, бо яны ахвотна ўходзяць у гутаркі з чужынцаў і тое што знаюць горда расказваюць пра сваю Бацькаўшчыну.

*

10-га траўня Беларусы ў Клілэнде адзначылі дзень маткі. У БАПЦ Царкве, пасыль звязынае С. С. Літргії, а. М. Макарэвіч адслужыў малебен за беларускіх матак і сказаў прынагоднае казаныне. Неўзабаве пасыль Божае Службы адбыўся банкет на чосьці матак. Адразу кідалася ѹ вочы тое, што ўсё рыхтуюць самыя бацькі, а маткі паважна падхажаюць, чакаюць, калі іх напростишь за сталь. Банкет распачаўся малятвам. Падчас банкету прамаўлялі сп. В. Сьпіночак — старшыня Аддзелу БАЗА, сп. М. Гумен — старшыня Царкоўнае Рады, сп. С. Карніловіч — адміністратор дому ѹ інш. Сп. К. Кіслы даручыў падаркі для найстарэйшай і наймалодшай маткі. Бяседа прышла ѹ вялікай атмасферы з песьмамі і танцамі. Пры гэтым неабходна адзначыць некаторых бацькоў, якія так прыгожаюць ўсё вельмі смачны абед, што мусілі прызнаць і жанчыны. Між кухароў найбольшы працавалі сп. сп. Строчын, А. Міраеўскі, В. Ра-дзюк, А. Кананчук, Я. Лукашэвіч, А. Курыла й А. Яраховіч. Цяпер чакаем, што зробіць маткі на дзень бацькоў.

Ул. Д.

ВОСЬМЫ КАНГРЭС БАЗА

У дні 30 й 31 траўня сёлета ў залі Беларускага Грамадзкага Цэнтра на 401 Атлантык эвзону ѹ Брукліне адбываецца VIII Кангрэс Беларуска-Амэрыканскага Задзіночання ў ЗША.

Парадак дня VIII Кангрэсу БАЗА наступны:

1. Адкрыццё Кангрэсу.
2. Выбары Мандатнай Камісіі, праверка мандатаў і справаздача Камісіі.
3. Выбары Прэзыдыйнага Кангрэсу.
4. Выбары Рэзэлайтнага Камісіі.
5. Прывітанні.
6. Пратакольне пратаколу 7-га Кангрэсу БАЗА.
7. Справаздача ўступающей Галоўной Управы БАЗА зь дзейнасцю.
8. Справаздачы старшыняў аддзелаў БАЗА.
9. Справаздача Рэзвізійнай Камісіі.
10. Дыскусія над справаздачамі.
11. Справа абліятурым уступающей Галоўной Управе БАЗА.
12. Справаздача старшыня Беларускага Фонду ѹ родкалагіі газеты «Беларус».
13. Справаздача старшыні Жаночае Арганізацыі.
14. Справаздача Беларуска-Амэрыканскай Дапамоні.
15. Засівірджанне Статуту БАЗА ѹ новай рэдакцыі.
16. Выбары новай Галоўной Управы БАЗА Рэзвізійнай Камісіі.
17. Прыніцце рэзолюцый.
18. Вольныя прашановы.
19. Зачыненне Кангрэсу.

Рэдакцыя «Бацькаўшчыны» перасылася чытырьмя прывітаннімі з дэлегатамі і ўдзельнікамі Кангрэсу ды жадае ім шмат удачаў у ахвірнай грамадзкай працы на дзяржаву.

Хочаш зрабіць свайму близкаму прыемнасці адначасна карысці для Беларускай Справы, падарай яму Камплект Кніжак выдавецства «Бацькаўшчыны»

Ліст у Рэдакцыю

Паважаны Сп. Рэдактар!

У «Бацькаўшчыны» №18 (454) быў цікавы рэпартаж сп. сп. Б. В. і Г. Г. аб Сівітой Зямлі. Аўтар гэтага ліста жыў у Палестыне больш за пяць год і там хацей-бы дадаць пару звязаў.

Аўтары рэпартажу ўспамінаюць «Залатую Браму». Варта засціці, што гэта

Пасыль дўгай і цікай хваровы, 8-га траўня сёлета ў парыскім пітэлі Hotel Dieu закончыў свой жыццёві шлях с. пам.

Базыль МІХАІН у веку 48 год, пакідаючы жонку Надзею й дачку Кіру. Пахаванне адбылося на могільніку Thias 14 траўня.

Беларуская калёнія ў Парыжы спраціла ў васобе пакойнага шчырага Беларуса, які горача любіў сваю Бацькаўшчыну Беларусь. Зьяўлікі жалем паведамляюць аб гэтым цікайі страце ўсіх ягоных близкіх, родных і знаёмых.

Няхай будзе яму лёгкай чужая змія.

Сям'я і сябры

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

Адміністрацыя «Бацькаўшчыны» падае да ведама тым чытаем, што ключы з тых ці іншых прычынай на могуць карыстаць з ганаровых паслугі нашых прадстаўнікоў і кальпартэрару, што газету «Бацькаўшчыны», а таксама ўсё книжныя выданні «Бацькаўшчыны